

Universiteit Utrecht

VVP, 17 juni 2015

De IORP richtlijn en het EU Verdrag

—

Prof.dr. Hans van Meerten

Hoogleraar EU Pensioenrecht
Advocaat Clifford Chance

VVP, 17 juni 2015

Agenda

- 1) EU Recht beginselen en rechtspraak;**
- 2) De Nederlandse (en Belgische) situatie**
- 3) De IORP (II) richtlijn**

1) Basisbeginselen

—

— EU-Verdrag

Geen beperkingen (discriminatie/'iedere' belemmering) tav grensoverschrijdend verkeer binnen Interne Markt:

- Goederen (art. 28 e.v. VwEU)
- Personen (art. 45 e.v. VwEU): omvat "werknemers" en vrije "vestiging" van ondernemingen (incl. rechtspersonen)
- Diensten (art. 56 e.v. VwEU)
- Kapitaal / betalingsverkeer (art. 63 e.v. VwEU): in beginsel ook derde landen werking
- **...tav inrichting van pensioenen: vrijheid van personen/diensten van belang**

—

Van Gend en Loos, 26/62

De Europese Economische Gemeenschap vormt in het volkenrecht een nieuwe rechtsorde ten bate waarvan de staten, zij het op een beperkt terrein, hun soevereiniteit hebben begrensd en waarbinnen niet slechts deze Lid-Staten, maar ook hun onderdanen gerechtigd zijn"

— EU mededingsregels

- C-67/96, Albany

...een pensioenfonds dat belast is met het beheer van een aanvullende pensioenregeling, dat is opgericht bij collectieve overeenkomst tussen de werkgevers- en werknemersorganisaties in een bedrijfstak en waarin deelneming voor alle werknemers in de bedrijfstak door de overheid verplicht is gesteld, een onderneming is in de zin van de artikelen 85 en volgende van het Verdrag.

—

Dienstenverkeer

- C-678/11, Commissie/Spanje

Vastgesteld moet worden dat de diensten die door pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen worden aangeboden op het gebied van bedrijfspensioenregelingen, diensten in de zin van artikel 57 VWEU zijn. Dergelijke diensten worden immers gewoonlijk verricht tegen een vergoeding waarvan het wezenlijke kenmerk daarin is gelegen dat zij de economische tegenprestatie voor de betrokken dienst vormt

Artikel 56 VWEU op IORPs!

- C-678/11, punt 38

Tevens moet erop worden gewezen dat in het licht van de eenheidsmarkt en om de verwezenlijking van de doelstellingen daarvan mogelijk te maken, artikel 56 VWEU zich verzet tegen de toepassing van een nationale regeling die ertoe leidt dat het verrichten van diensten in de zin van artikel 57 VWEU tussen de lidstaten moeilijker wordt dan het verrichten van diensten binnen één enkele lidstaat

—

Staatsaanprakelijkheid voor IORPs

- C-398/11, Hogan

Artikel 8 van richtlijn 2008/94 moet aldus worden uitgelegd dat het reeds van toepassing is wanneer het voor een of meer bedrijfstakken geldende aanvullende stelsel van sociale voorzieningen onvoldoende is gefinancierd op het tijdstip waarop de werkgever in staat van insolventie verkeert...

Ambtshalve toepassing EU-recht door nationale rechter

- C-497/13, Faber

Artikel 5, lid 3, van richtlijn 1999/44 moet aldus worden uitgelegd dat het moet worden beschouwd als een norm die gelijkwaardig is aan een nationale regel die in de interne rechtsorde als regel van openbare orde geldt en dat de nationale rechter verplicht is om iedere bepaling waarbij dat artikel in nationaal recht is omgezet, ambtshalve toe te passen.

—

Pensioen en de CMU

“...removing obstacles to cross-border access could potentially strengthen the single market in personal pension provision”

2) De Belgische en Nederlandse situatie

—

— Nederlandse PPI (1)

“Premiepensioeninstellingen zijn ondernemingen die zijn opgericht met als doel om premieregelingen en andere regelingen waarbij de premiepensioeninstelling geen verzekeringstechnisch risico draagt uit te voeren welke op grond van de toepasselijke wetgeving zijn aangemerkt als arbeidsgerelateerde pensioenregelingen.”

Nederlandse PPI (2)

PPI vergelijkbaar met beleggingsfonds? Beheer en bewaring pensioenvermogen...

PPI geen verzekeringstechnische risico's:

PPI in beginsel beperkt tot uitvoeren DC regeling

Splitsing in opbouw- en uitkeringsfase; PPI opereert in opbouw-fase (dwz geen langlevensrisico bij PPI) –verplichte overdracht aan verzekeraar tav uitkeringfase

PPI kan wel bemiddelen bij verzekeringscontract

..."andere regelingen" zonder verzekeringstechnische risico's?

Transparante entiteit/uitvoering; vooraf inzicht in financiële dienst en product/kosten-structuur tbv de deelnemers, geen 'geschuif' met gelden.

Nederlandse PPI (3)

- Iedereen kan PPI opzetten, pensioenfonds, verzekeraar, vermogensbeheerder etc... (als BV/NV/Stichting/SE, d.i. “closed” en “open”) –PPI kan op commerciële grondslag opereren...
- PPI verzorgt in beginsel geen regeling voor ‘eigen solidariteitskring’, daarmee geen rol sociale partners, maar “verzekeraars”-model.
- Geen FTK (of “solvency II”), wel minimaal EV-eis ogv Wft (vgl. beleggingsinstellingen onder de Wft)
- ‘Ringfencing’ mogelijk – “afgescheiden vermogen” (vgl. rangregeling Wft beleggingsinstellingen)
- Wft: “pensioendeelnemer” heeft “premiepensioenvordering”; ook DGA’s en zelfstandigen?

—

Nederlandse RvS (3x), 33182, nr. 4

Daarmee is het pensioenfonds,
naar het oordeel van de Afdeling,
in zijn geheel aan te merken als
een financiële onderneming als
bedoeld in de Wft.

— BTW- vrijstelling

- **Nederlandse APF?**

- *DB/CDC/DC*
- *Kamerbehandeling: onduidelijk*

- **Belgische OFP wel?**

- **Nederlandse PPI in ieder geval!**

— Ringfencing

- Geen aparte kring in APF vrijwillige/basis?

Kamerbehandeling: onduidelijk

- Wel in OFP?
- Nederlandse PPI mag ringfencen (3x)
- 123 PW (verbod op ringfencing) is geen Nederlands S en A recht

— Instemming

- **Collectieve waardeoverdracht mag niet discrimineren**
- **Artikel 23 lid 4 PW:**

Wanneer een werkgever het voornemen heeft een pensioenovereenkomst onder te brengen bij een pensioeninstelling uit een andere lidstaat, een premiepensioeninstelling of bij een pensioenfonds dat een ontheffing heeft gekregen als bedoeld in artikel 212, tweede lid, is artikel 27 van de Wet op de ondernemingsraden van overeenkomstige toepassing.

3) De IORP II richtlijn

—

— **Elementen (versie 28/11/2014)**

- Rechtsbasis: vrij verkeer van vestiging en diensten
- Volledig gedekt...
- Definitie: cross border activity
- Bijstortingsverplichting?

Waardeoverdracht, artikel 13

- **Home**
- **Host**
- **En (nieuw), 13(5a)**
- **“or that the interests of the members and beneficiaries concerned are adequately protected during and after the transfer”**

Vragen?

—